Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Loppuraportti

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä 24.8.2021	Diaarinumero EURA 2014/6890/09 02 01 01/2018/ESAELY
Käsittelijä Pia Pirskanen	Puhelinnumero 029 502 4160
Hankekoodi S21466	Tila Valmis

1 Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi UUSILLE URILLE - nuorten työelämätaitojen vahvistaminen	
Alkamispäivämäärä 1.1.2019	Päättymispäivämäärä 31.3.2021
Toimintalinja 4. Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen	
Erityistavoite 9.1. Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen	
Tukimuoto Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke	
Hanketyyppi Hanke, jossa on henkilöitä varsinaisena kohderyhmänä	
Kustannusmalli Flat rate 17 %	

2 Tuensaajan perustiedot

Tuensaajan nimi Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	
Y-tunnus 2472908-2	Hankkeen WWW-osoite http://www.xamk.fi
Yhteyshenkilön nimi Antti Rantaniva	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite antti.rantaniva@xamk.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero 0406233082

Muut tuensaajat (osatoteuttajat)

Tuensaajan nimi Etelä-Savon Koulutus OY	Y-tunnus 2249317-6
Tuensaajan nimi Mikkelin seutukirjasto	Y-tunnus 0165116-3
Tuensaajan nimi Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	Y-tunnus 0207390-8

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Hanke kohdentui toisen asteen koulutuksen sekä ammattikorkeakoulun toimintaympäristöihin. Samalla erityistä huomiota kiinnitettiin nuorten syrjäytymisen ehkäisyn näkökulmasta kahteen keskeiseen nivelvaiheeseen; toisen asteen koulutuksen alkuvaiheeseen (koulutukseen kiinnittyminen) sekä toiselta asteelta työelämään tai jatkokoulutukseen sijoittumiseen. Hankkeen päätavoitteena oli edistää eteläsavolaisten nuorten koulutukseen ja työelämään kiinnittymistä ja sitä kautta vahvistaa heidän asemiaan ja aktiivisuuttaan työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa.

Hanke jakautui seuraaviin osatavoitteisiin:
1. Nuorten digiajan työelämätaitojen ja työllistymisen vahvistaminen ja työuran alun tukeminen
2. Työllistymistä edistävien ohjauskäytänteiden ja valmennusmenetelmien pilotointi, mallintaminen ja juurruttaminen oppilaitosten ja organisaatioiden toimintakulttuuriin
3. Oppilaitosten henkilöstön ja nuorten kanssa työskentelevien ohjaustaitojen vahvistaminen

Hankkeen keskeisinä toimenpiteinä:
1. Pilotoitiin ohjaus- ja valmennuskäytänteitä ja -menetelmiä nuorten työelämätaitojen vahvistamiseksi sekä toisella asteella että ammatillisessa korkeakoulutuksessa Etelä-Savon alueella.
2. Valmennetiin näitä menetelmiä ja käytänteitä myös oppilaitosten henkilöstölle sekä nuorten kanssa työskenteleville.
3. Mallinnetaan nämä valmennuspilottien tuloksena syntyneet työelämätaitojen valmennusmenetelmät "Matkalla tulevaisuuden työelämään"-materiaalikokonaisuudeksi, joka juurrutettiin osaksi toteuttajaorganisaatioiden toimintaa sekä julkaistiin verkossa valtakunnallisesti saataville.

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Hankkeen kohderyhminä olivat:
1) Toisen asteen opiskelijat (ammattiopistot, lukiot)
2) Ammattikorkeakouluopiskelijat
3) Ohjaamojen asiakkaat
4) Nuorten kanssa työskentelevät opettajat, ohjaajat ja muu henkilöstö, kirjaston työntekijät

Hankkeen tuloksena:
1. Nuorten osaaminen ja työelämätaidot vahvistuivat sekä heidän työllistymis- ja jatkokouluttautumismahdollisuutensa paranivat
2. Nuoria on työllistynyt alueen yrityksiin
3. Nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten ohjaukselliset valmiudet nuorten työelämätaitojen edistämiseen sekä laajemmin syrjäytymisvaarassa olevien nuorten kohtaamiseen ja ohjaamiseen niin kasvokkaisessa vuorovaikutuksessa kuin digitaalisissa ympäristöissä vahvistuivat.
4. Oppilaitosten uraohjauspalvelut ja niiden sisällöt kehittyivät
5. Nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten monialainen yhteistyöosaaminen vahvistui.
6. Syntyi alueellisesti ja kansallisesti käyttöönotettava "Matkalla tulevaisuuden työelämään" materiaalipankki ura- ja tulevaisuusohjaukseen.
7. Nuorten työelämätaitoja tukevat ohjaus- ja valmennusmallit vakiintuivat osaksi eri toimijoiden yhteistyötä samoin kuin toteuttajaorganisaatioiden perustoimintaa.
8. Oppilaitosten ja työelämän välinen vuorovaikutus lisääntyi ja yhteistyö vahvistui entisestään.
9. Nuorten työelämätaidoista ilmiönä tuotettiin uutta tietoa.

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä
The project focused on the environments of secondary education and university of applied sciences. At the same time, special attention was paid to the two key stages of the prevention of exclusion of young people; secondary education and from second degree to placement in working life or postgraduate education. The main objective of the project was to promote the education and employment of young people in South-Eastern Finland, thereby strengthening their position and activity in the labor market and in society.

The project was divided into the following sub-objectives:

1. Strengthening young people's working life skills and employment and supporting the start of their working career
2. Piloting, modeling and rooting out guidance practices and training methods which promote young people´s employability
3. Strengthen the competence of staff in training institutions and young people in working life skills

The main measures of the project were:
1. Introduce guidance and coaching methods and operating environments supporting young people's working life skills and implement work life training pilots.
2. Co-ordinate the staff of the educational institutions and the "Working Life Couches" working with young people.
3. Modeling training methods and incorporate them into the activities of implementing organizations.
4. Distribute project-based approaches regionally.

The target group of the project was:
1) Secondary students (vocational schools, high schools)
2) University of Applied Sciences students
3) Young people working at youth workshops and young people involved in one stop guidance center Ohjaamo (including NEET-young people)
4) Teachers, tutors and other staff working with young people, library staff

As a result of the project:
1. Young people's competencies and working life skills were strengthened and their employment and further educational opportunities were improved.
2. Young people were employed by companies in the region.
3. The guidance competencies of professionals was strengthened.
4. The career guidance services and content of educational institutions are evolving.
5. The multi-disciplinary cooperation skills of professionals working with young people were strengthened.
6. There are regional and nationally training programs.
7. Guidance and training models that support young people's work skills become part of the co-operation between different actors as well as the core activities of the implementing organizations.
8. Interaction between educational institutions and working life is increasing and cooperation will be further strengthened.
9. Knowledge of young people's working life skills was produced.

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?
Esedu:

Etelä-Savon ammattiopisto Esedulla keskityttiin Uusille urille-hankkeessa erityisesti kahteen eri toimenpiteeseen; toiminnalliseen Työelämätreeniksi nimettyyn kokonaisuuteen sekä ryhmäyttämiseen sekä oppilaitosnuorisotyön kehittämiseen.

Hankekoodi: S21466 Tila: Valmis
Hankkeen nimi: UUSILLE URILLE - nuorten työelämätaitojen vahvistaminen
Viranomainen: Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Oppilaitostoiminnan ja työelämän kehityskulku on luonut uudenlaisia tarpeita. Yksilöllisemmät opintopolkumahdollisuudet hajauttavat vakituisia opiskelijaryhmiä ja opiskelijoiden tarpeet vertaistuelle muuttuvat sen mukana. Ammatillinen opetus on muuttunut itsenäisemmäksi, opiskelijoilta vaaditaan vastuunottoa. Opintojaksot muuttavat opiskelijan ja opettajan kontaktia lyhytjänteiseksi ja pirstaleiseksi. Luokkamuotoinen toiminta vähenee ja näin ollen ryhmältä saatu tuki heikkenee. Tämän vuoksi ammatillisissa oppilaitoksissa on hyödyllistä olla tarjolla uravalmennusta toiminnallisin menetelmin. Työelämätreeneistä ja koulutusalan omasta rekrytapahtumasta koostuva toimintamalli täydentää Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet – YTO:a, joka Esedussa toteutuu verkko-opintoina.

Työelämätreeni-kokonaisuus on toiminnallinen ja tavoitteellinen prosessi, joka kehitettiin osaksi ammatillisen koulutuksen opiskelijan urasuunnittelun ohjausta. Opiskelijoita ohjataan myönteisessä ja arvostavassa ilmapiirissä erilaisten toiminnallisten harjoitteiden ja dialogiringin avulla kasvattamaan itsetuntemusta ja tiimitaitoja, tunnistamaan ja sanoittamaan omia vahvuuksia, persoonallisuuden piirteitä, taitoja ja osaamista, antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta, muodostamaan käsitystä työelämästä ja sen odotuksista ja vaatimuksista, harjoittelemaan työhaastattelua sekä esittelemään itsensä hissipuheen avulla.
Uravalmennuksen toiminnallinen pilotti pohjaa Work Smart –hankkeessa kehitettyyn toimintamalliin, toimintamallia on muokattu, toteutettu ja kuvattu Esedussa omaan oppilaitokseen sopivaksi.

Tavoitteena oli luoda uravalmennuksen toiminnallisten menetelmien toimintamalli ja samalla koota Eseduun Ammattiin! –hankkeessa laaditun hankkeessa laaditun opiskelu- ja urasuunnittelu YTO-verkkototeutuksen rinnalle työkaluja, joita opettaja tai opo voi halutessaan hyödyntää opiskelijoiden urasuunnitteluvalmiuksien kehittymisen tukena.

Samiedu:

Hankkeen tavoitteena oli kehittää työllistymistä ja työelämätaitoja edistäviä ohjauskäytänteitä ja valmennusmenetelmiä sekä pilotoida, mallintaa ja juurruttaa niitä oppilaitoksen toimintakulttuuriin. Hanke vastasi tarpeeseen kehittää opiskelijoiden uraohjausta organisaatiossamme uusien tutkinnon perusteiden mukaiseen malliin. Lisäksi hankkeen avulla luotiin uusia ja vahvistettiin entisiä toimivia käytänteitä organisaation ohjaushenkilöstön toimintaan. Oppilaitoksessamme oli suuri tarve yhteisten pakollisten osien kurssien laatimiseen uraohjauksessa ja työelämässä toimimisessa. Hankkeessa saatiin tehtyä kurssit koulun verkkoympäristöön.

Oppilaitoksessamme otettiin laajasti käyttöön ForeAmmatti-palvelu uraohjauksen välineenä. Palvelun avulla opiskelija pystyy kartoittamaan omaa osaamistaan sekä etsimään itselleen sopivia työpaikkailmoituksia. Hanke järjesti ForeAmmatin alkukoulutuksen Samiedun ohjaushenkilöstölle palvelun käytöstä; kouluttaja tuli Esedulta Tuumasta töihin -hankkeesta. Tämän lisäksi ForeAmmatti-koulutusta annettiin hankkeen toimesta henkilöstölle aina tarvittaessa.

Pilottiryhmät saatiin koottua onnistuneesti eri ammattialoilta: hyvinvointialalta sekä tekniikan ja liikenteen aloilta. Pilottiryhmien ohjausta ja uraohjausvalmennusta järjestettiin pääasiassa lähikontaktissa, mutta keväällä 2020 Covid19-viruksen takia siirryttiin etäohjaukseen.

Hankkeessa tehtiin tiiviisti yhteistyötä muiden Samiedussa toimivien, työllisyyttä ja urasuunnittelua edistävien hankkeiden kanssa. Sekä lähi- että etäpalavereissa suunniteltiin ja mallinnettiin Samiedun omaa uraohjausta ja –suunnittelua yhdessä Tuumasta töihin, Kasvunpolku työhön, Kotokaruselli, Älykäs ohjaus ja Seutu- Aiko 2 Työllistymisen tukeminen –hankkeiden kanssa. Organisaation sisäistä ohjaus- ja uraohjauskäytänteitä kehitettiin yhteistyössä opettajien, opinto-ohjaajien ja palveluohjaajien kanssa.

Hankkeessa toteutettiin organisaatioon uraohjauksenmalli. Kaaviossa näkyy uraohjauksen antaminen ennen opintoja, opintojen alussa, opintojen aikana, opintojen lopussa ja opintojen päätyttyä. Mallia kehitettiin yhteistyössä Tuumasta töihin- ja Kotokaruselli -hankkeiden kanssa.

Osallistuttiin työnantajayrityksiä kartoittavaan asiakkuudenhallinnan ja työelämäyhteistyön kehittämiseen. Talvella 2020 järjestettiin yhdessä Seutu-hankkeiden sekä opiskelijakunnan kanssa Samiedun oma rekrytointitilaisuus, johon osallistui seudun elinkeinoelämää. Tavoitteena oli saada tuotua yrityksiä lähemmäksi opiskelijoita; näin opiskelijoilla oli mahdollisuus koulupäivän aikana tutustua työnantajiin ja solmia mm. kesäksi oppisopimuksia. Rekrytointitapahtumasta kerättiin sekä työnantajien että opiskelijoiden palautteet. Palautteiden ja kokemusten perusteella oli tarkoitus kehittää toimintaa edelleen ja järjestää myöhemmin pienempimuotoisia rekrytointitilaisuuksia, mutta kehitystyö jäi kesken Covid19-viruksen aiheuttamien rajoitusten takia.

Opiskelijoiden kannalta oli erinomaista, että pakolliset urasuunnitteluun ja työelämässä toimimiseen liittyvät kurssit pystyttiin suorittamaan verkossa. Tulevaisuutta ajatellen on hyvä ottaa huomioon verkkototeutus. Myös rekrytoinnissa voisi kehittää striimattuja tilaisuuksia elinkeinoelämän kanssa.

Mikkelin seutukirjasto:

Hankkeen kautta oli tavoite vahvistaa kirjaston henkilökunnan ohjauksellisia valmiuksia sekä kehittää tapoja toteuttaa Kirjastopolkua 2. asteen opiskelijoille. Lisäksi kirjaston tavoitteena oli vahvistaa yhteistyötään oppilaitosten kanssa sekä osallistua omasta näkökulmastaan erityisesti Esedun opiskelijoille suunnattujen valmennusmallien kehittämiseen.

Nämä tavoitteet saatiin toteutettua hyvin, vaikka joiltakin osin koronapandemia aiheutti kehittämistyölle haasteita. Esimerkiksi oppilaitosvierailuja kirjaston tiloihin ei pystytty juurikaan toteuttamaan Esedun kanssa, sillä opiskelijat olivat pitkälti etäopetuksessa. Tästä huolimatta hankkeen aikana ehdittiin pilotoida erilaisia innovatiivisia ohjausratkaisuja sekä järjestää koulutusta henkilökunnalle. Kehitetyt toimintamallit ja menetelmät ovat käyttöön otettavissa ja vahvistavat jatkossa varmasti oppilaitosten ja kirjaston yhteistyötä sekä ovat suuresti apuna Kirjastopolun kaltaisissa yhteisissä projekteissa.

Mikkelin seutukirjaston osalta toimenpiteistä ja tuloksista on erillinen raportti tämän loppuraportin liitteenä.

Xamk:

Hankkeen tavoitteena oli kehittää työelämätaitojen valmennusta ja ohjausta, joka olisi integroitavissa osaksi korkeakouluopiskelijoiden ohjausprosesseja. Hankkeen aikana todettiin, että tähän haasteeseen pystytään vastaamaan parhaiten tuottamalla mahdollisimman avoimesti saataville erilaisiin tilanteisiin ja tarpeisiin mukautettavia ohjaustyökaluja ja -menetelmiä. Näitä työelämälähtöisiä valmennusmenetelmiä pilotoitiin monialaisesti eri koulutusalojen opiskelijaryhmien kanssa (muun muassa yhteisöpedagogi-, sairaanhoitaja-, tradennomi- sekä insinööriopiskelijaryhmien kanssa). Näin saatiin tuotettua digitaalinen materiaalipankki, joka sisälsi laajasti eri työelämätaitojen opetteluun ja ohjaamiseen sopivia harjoitteita. Tämä kokonaisuus nimettiin Matkalla tulevaisuuden työelämään -harjoituskokonaisuudeksi, joka saatiin Xamkissa juurrutettua kiinteäksi osaksi Opinto- ja urasuunnittelun -opintojaksoalustaa, joka on kaikille Xamkin opiskelijoille yhteinen. Xamkin ohjaus- ja opetushenkilökunnalta saadun palautteen perusteella materiaali on koettu erinomaisen kattavaksi ja hyödylliseksi ja se on otettu aktiivisesti opetustyön tueksi Xamkissa.

Xamkin lisäksi valmennuspilotteja tehtiin myös Etelä-Savon lukioissa. Etupäässä pilotteja toteutettiin Mäntyharjun ja Savonlinnan lukioissa. Näistä piloteista saatu palaute on ollut erinomaisen hyvää niin lukioiden opojen kuin opiskelijoidenkin osalta. Mäntyharjun osalta työelämävalmennukset saatiin juurrutettua Xamkin opiskelijakunta Kaakkoon niin, että jatkossa Xamkin tutorit toteuttavat näitä valmennuksia hankkeessa luotujen mallien mukaisesti yhteistyössä lukion opon kanssa. Savonlinnan osalta taas oltiin erityisen kiinnostuneita yrittäjäosaamisen ja -valmiuksien lisäämisestä ja valmennustoiminta heidän kanssaan jatkuu yrittäjäkasvatuksen YES-verkoston sekä oppilaitosten opojen yhteistyönä.

4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla on?
Esedu:

Piloteissa kohdattiin hyvin ja monipuolisesti ammattikoulussa opiskelevia nuoria. Hankkeen kautta pystyttiin kartoittamaan (nuorten) opiskelijoiden työelämävalmiuksia ja kehittämään niitä. Hankkeessa kohdattiin monipuolisesti opiskelujen eri vaiheessa olevia opiskelijoita. Heidän työelämävalmiuksiaan pystyttiin edistämään ja heille pystyttiin tarjoamaan uusia työelämässä ja työnhaussa tarvittavia valmiuksia (mm. hissipuhe).

Opetukseen pystyttiin lisäämään toiminnallisuutta ja sitä kautta tukemaan erilaisten oppijoiden valmiuksia. Työelämätreenejä muokattiin saatujen kokemusten pohjalta ja lopputuloksena on hyväksi koettu ja toimiva kokonaisuus. Pilottiryhminä olleiden opiskelijoiden työelämävalmiudet kehittyivät ja he saivat uusia taitoja edessä odottavaan työelämään.

Samiedu:

Oppilaitoksessamme rakennettiin kaikille yhteisiin pakollisiin tutkinnon osiin Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet-Moodle-kurssi, jonka tarkoituksena on kehittää opiskelijoiden urasuunnitteluvalmiuksia ja parantaa työnhakuvalmiuksia. Lähiopetuksessa opiskelijat laativat työnhakuasikirjoja kuviteltuihin tai todellisiin tilanteisiin, harjoittelivat hissipuheiden pitämistä ja työhaastattelutilanteita. Monet tekivät itsestään videoCV:n, jota voi käyttää työnhaussa. Lisäksi Moodleen laadittiin Työelämässä toimimisen –kurssi, joka kuuluu myös kaikille yhteisiin pakollisiin tutkinnon osiin. Kurssin tavoitteena on, että opiskelija osaa selvittää alan työmarkkinoiden tilannetta, alan osaamistarpeita ja kartoittaa omaa osaamistaan sekä kehittää työelämätaitojaan. Kursseilla hankkimillaan taidoilla monet opiskelijat saivat luotua kontaktin työelämään ja solmittua määräaikaisen työsuhteen kesäksi. Digitaaliset Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet- ja Työelämässä toimimisen -kurssit on juurrutettu osaksi Samiedun uraohjausta.

Urasuunnittelun välineistä otettiin käyttöön ForeAmmatti, joka auttaa opiskelijaa osaamisen kartoittamisessa ja työn hakemisessa. Palvelua opittiin käyttämään laajasti oppilaitoksessa.

Opinto-ohjaajien kanssa yhdessä kehitettiin jatko-opintoinfoihin tehtävä, joka aktivoi opiskelijoita. Covid19 vaikeutti livetapahtumien järjestämistä ja opinto-ohjaajien toimesta jatko-opintoinfoja luotiin verkkoon striimauksena mm. XAMK:n kanssa yhteistyössä.

Uraohjausmallista laaditusta kaaviosta näkee konkreettisesti, miten eri opintojen vaiheessa toimitaan uraohjauksessa. Malli toimii myös perehdytysmateriaalina.

Samiedussa uraohjauksen kehittäminen näkyy myös tutkinto-opiskelijoiden työllistymisen kasvuna vuonna 2019 valmistumisen jälkeen työllistyneitä oli 53,8 % kun vuonna 2020 57,6 % tutkinnon suorittaneista työllistyi.

Mikkelin seutukirjasto:

Hankkeen aikana Mikkelin seutukirjasto on toteuttanut tai toteutti yhdessä muiden osatoteuttajien kanssa:

- Monilukutaitoja edistävän pakopelin nuorten ohjaukseen

- Lumme-Finna verkkokirjaston opasvideon, joka opastaa tiedonhakuun

- Medialukutaidontestin

- Tietopankin medialukutaitoa kehittävistä menetelmistä 2. asteen opettajien käyttöön

- Toimittanut eteläsavolaisten lukiolaisten osaamisidentiteetistä kertovan Mahti-julkaisun yhdessä Xamkin kanssa

Kirjaston osahankkeen pilotoinnin tuloksena on syntynyt ohjausmateriaalia nuorten medialukutaidon ja työelämävalmiuksien tukemiseen. Nämä julkaistaan ja levitetään osana hankkeen yhteistä Matkalla tulevaisuuden työelämään -materiaalia.

Mikkelin seutukirjaston osalta toimenpiteistä ja tuloksista on erillinen raportti tämän loppuraportin liitteenä.

Xamk:

Hankkeen pilotteja toteutettiin laajasti sekä Xamkilla että hankkeen osatoteuttajina olleissa organisaatioissa. Yhteensä näissä piloteissa tavoitettiin yli 600 nuorta ja ohjausammattilaista. Nämä kohtaamiset valmennuksissa ovat suoraan hankkeen aikana edistäneet sekä nuorten työelämävalmiuksia että vahvistaneet ohjaushenkilöstön ammatillista osaamista. Hankkeen pilottien tuloksena syntyi Matkalla tulevaisuuden työelämään -valmennusmateriaali, joka on jaettu ja juurrutettu käyttöön paitsi hankkeen osatoteuttajille niin myös valtakunnallisesti Avointen oppimateriaalien kirjaston kautta (www.aoe.fi). Iso osa hankkeen tuottamasta materiaalista on helposti saatavilla verkossa niin osatoteuttajien sisäiseen kuin ulkopuolistenkin käyttöön. Hankkeen tuloksena syntyi myös eteläsavolaisten nuorten osaamisidentiteettiä käsittelevä kirjajulkaisu Mahti. Hankkeen järjestämät yleisötapahtumat olivat erittäin suosittuja ja keräsivät valtakunnallisesti osallistujia (ÄlyäXä? uraohjauksen kehittämispäivässä 2020 osallistujia n. 100, Tulevaisuuspäivän tapahtumassa 2020 osallistujia n. 100 sekä hankkeen päättöwebinaarissa Matkalla tulevaisuuden työelämään osallistujia n. 260).

Hankkeen tuotoksena syntyneet valmennus- ja ohjausmateriaalit on saatu hyvin levitettyä ja juurrutettua hankkeen osatoteuttajien organisaatioihin opetus- ja ohjauskäyttöön ja näin ollen hanke on vaikuttanut työelämätaitojen ohjaukseen näissä organisaatioissa. Hankkeessa tehdyn työn myötä tämä kehittämis- ja yhteistyö myös jatkuu tulevaisuudessa. Esimerkiksi ammattikorkeakoulussa on suunnitteilla toisen asteen opiskelijoille sopivia opintoja työelämätaidoista.

4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?
Esedu:

Alkuperäisenä ajatuksena oli, että vastuuohjaaja tai opo osallistuisi työelämätreeneihin oman opiskelijaryhmänsä kanssa ja pystyisi tulevaisuudessa vetämään kokonaisuuden itsenäisesti. Tähän tavoitteeseen ei kuitenkaan kovin hyvin päästy, jatkossa olisi hyvä saada oppilaitoksesta henkilö kenen vastuulla olisi työelämätreenien markkinointi aloittaville ryhmille sekä sen pitäminen ajantasaisena.

Samiedu:

Organisaatioon tuotetut kurssit yhteisten opintojen pakollisiin tutkinnon osan osiin Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet ja Työelämässä toimiminen jäävät käyttöön. Hankkeessa tuotetut uraohjausmateriaalit lisättiin avoimiin opetusmateriaaleihin, mistä toiset oppilaitokset voivat ottaa ne käyttöön uraohjauksen antamiseen toisella asteella. Webinaareissa ja yhteisissä koulutustilaisuuksissa tuotiin toimivia käytänteitä muiden koulutuksenjärjestäjien tietoon.

Hankkeessa kehitetty Samiedun uraohjausmalli juurrutettiin osaksi oppilaitoksen toimintaa.

Yhteistyö muiden hankkeiden kanssa koettiin hyödylliseksi ja tätä työtä pyritään jatkamaan ja kehittämään oppilaitoksessa tulevaisuudessa.

Mikkelin seutukirjasto:

Hankkeen aikana Mikkelin seutukirjastossa on tapahtunut joitakin muutoksia käytettävissä olevissa resursseissa ja tästä syystä esimerkiksi Kirjastopolkua ei ole mahdollisuutta toteuttaa oppilaitosten kanssa sillä tavoin kuin hankesuunnitelmassa on ollut ajatuksena. Tästä huolimatta kirjasto tekee jatkossakin tiivistä yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten opettajien kanssa ja kehitetyt ohjausmenetelmät ja -mallit tulevat ehdottomasti henkilökunnan käyttöön opiskelijavierailuiden toteuttamiseen. Oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä on tarkoitus jatkaa ja kehittää edelleen, kunhan koronapandemian jälkeen pystytään palaamaan normaalimpaan arkitoimintaan sekä koulujen että kirjaston osalta.

Yhdessä muiden osatoteuttajien kanssa tuotetut materiaalit levitetään käytettäviksi valtakunnallisesti ja niiden mukana on myös kirjastolla pilotoidut harjoitteet ja ohjausmenetelmät. Mikkelin seutukirjaston osalta toimenpiteistä ja tuloksista on erillinen raportti tämän loppuraportin liitteenä.

Xamk:

Xamk jatkaa yhteistyötä Esedun ja Samiedun kanssa nuorten työelämätaitojen vahvistamiseksi hankkeen kehittämien materiaalien pohjalta rakennetun Minä työelämässä -opintojakson kautta. Tämä opintojakso juurtuu osaksi Xamkin avointen opintojen tarjontaa ja on sitä kautta saatavilla myös toisen asteen opiskelijoille.

Tämän lisäksi hankkeen aikana kehitetyt materiaalit ja valmennusmenetelmät ovat saatavilla Xamkin ohjaus- ja opetushenkilökunnalle ja niiden käyttö juurrutetaan osaksi opinto- ja urasuunnittelun opintojaksoa, jonka kaikki Xamkin opiskelijat suorittavat. Näin hankkeen kehittämistulokset nivoutuvat suoraan osaksi ammattikorkeakoulun ohjaustyötä ja hankkeen tulokset jatkavat elämäänsä myös hankkeen päättymisen jälkeen. Myös valmennuspilottien yhteistyökumppaneina toimineiden Etelä-Savon lukioiden osalta yhteistyö jatkuu myös tulevaisuudessa.

4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiinko suunniteltu kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?
Hanketta toteutettiin hankesuunnitelman mukaisesti Etelä-Savon alueella.

Pandemiatilanteen vuoksi Esedun osahankkeessa ei pystytty toteuttamaan hankesuunnitelmaa ostopalveluiden osalta, sillä tapahtumien ja vierailujen järjestäminen ei etäolosuhteissa ollut mahdollista.

Samiedussa hankkeen resursoinnin osalta ei pystytty pitäytymään asetetussa tavoitteessa vaan budjetoituja henkilöstökustannuksia jäi käyttämättä vallinneen pandemiatilanteen ja etäopetukseen siirtymisen vuoksi.

Mikkelin seutukirjasto onnistui toteuttamaan jonkin verran pilotointeja opiskelijaryhmien kanssa vuoden 2019 aikana. Keväästä 2020 lähtien pilotointi oli vähäisempää, koska oppilaitokset siirtyivät pääsääntöisesti etäopetukseen koronan myötä ja kehittämistyökin siirtyi sen myötä etäolosuhteisiin.

Kokonaisuutena hankkeessa toteutetut valmennuspilotit tavoittivat suunnitellun kohderyhmän kuitenkin erittäin hyvin ja hankesuunnitelman mukaisesti.

5 Seurantatiedot

5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?
Esedu:

Esedussa pilotoitiin syksyn 2019 aikana työelämätreenejä yhteensä 22 eri ryhmän opiskelijoiden kanssa. Ryhmät kokoontuivat 2-3 kertaa viikon välein noin kahden tunnin tapaamisiin. Pilotteihin osallistui yhteensä 214 opiskelijaa. He olivat hyvin eri vaiheissa opintojensa kanssa. Osa opiskelijoista oli vasta aloittanut opinnot, osa jatkoi saman ryhmän kanssa toista vuotta ja osa oli siirtynyt juuri osaamisalaopintoihin ja muodostanut siten uuden ryhmän.

Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita oli 40 (Lähi 19A, 19B, 17 LNHK, 17LNKH, SHP Tarjonta2), ravintola- ja cateringalojen 31 (Raca 18, 19), leipureita 19 (Leip 18, 19), matka-alan 6 (Matka19), tieto- ja viestintätekniikan 36 (Tite 17, 18A, 18B, 19B, 19A) ja datanomeja 42 (Data 17, 18A, 18B, 19A, 19B). Lisäksi treenit vedettiin joulukuussa merkonomeille, 40 opiskelijaa (Merko 19A, 19C).

Vuonna 2020 työelämätreenit oli sovittu kolmen eri valma-ryhmän kanssa, pieneläinhoitajien kanssa sekä merkon kahden eri ryhmän kanssa. Nämä jouduttiin perumaan Esedun siirtyessä etäopetukseen maaliskuussa 2020.

Syksyllä työelämätreenejä päästiin toteuttamaan kahden eri valma-ryhmän kanssa.

Hankkeessa tärkeäksi osa-alueeksi nostettiin myös opiskelijoiden ryhmäytyminen ja sitä kautta opiskeluun kiinnittyminen. Ryhmäytymisten kautta on myös kohdattu valma-ryhmät, raca19 ja 20 ryhmät. Lähi20c ryhmä, merko- ja tite-ryhmät, eli yhteensä noin 250 opiskelijaa. Ryhmäytymisissä syksyn 2020 aikana kohdattiin tite20A ja -C ryhmät, lähi20A ryhmä sekä leip20A-ryhmä. Muut suunnitellut ryhmäytymiset jouduttiin perumaan Esedun siirtyessä toistuvasti etäopetukseen.

Samiedu:

Lähiohjauksen pilottiryhmiä opiskelijoista muodostui tavoitteita enemmän, myös opiskelijamäärä oli näin ollen suurempi. Tavoitteena oli koota tietoa ja kokemuksia kursseista mahdollisimman laajasti eri aloilta.

Lisäksi muodostettiin verkko-opetuspilottiryhmiä ja näin saatiin kokemusta urasuunnittelun verkko-ohjauksesta, mikä osoittautui tärkeäksi Covid19-viruksen aiheuttaman etäopiskelun vuoksi.

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet-kurssille osallistui hankkeen aikana noin 800 opiskelijaa, joista osa kuului pilottiryhmiin. Työelämässä toimimisen pilotointiin osallistui noin 100 opiskelijaa. Suurin osa opiskelijoista oli peruskoulun päättäneitä nuoria, mutta verkko-opetukseen osallistuneet kuuluivat vanhempiin ikäryhmiin.

Ohjauksen henkilöstöstä hanke kosketti kaikkia koulun opinto-ohjaajia, opintoasiantuntijaa (lukioyhteistyö ja jatko-opinnot), HOKS-ohjaajia, uraohjaus- ja työelämätaitoja ohjaavia opettajia ja muita ohjaajia.

Yritysyhteistyö jäi suunniteltua vähemmäksi Covid19-viruksen aiheuttamien rajoitusten vuoksi. Onnistuimme kuitenkin luomaan yrityksiin joitakin kontakteja etätoteutuksena rekrytointitapahtuman lisäksi.

Mikkelin seutukirjasto:

Kirjaston pilotit tavoittivat kohderyhmänsä sinällään hyvin.Covid-19 aiheutti haasteita toiminnalle ja myös kohderyhmän tavoittamiselle, mutta merkittävä osa pilotoinneista ehdittiin tehdä ennen pandemian alkua.

Xamk:

Hankkeen pilotteja toteutettiin laajasti sekä Xamkilla että hankkeen osatoteuttajina olleissa organisaatioissa. Yhteensä näissä piloteissa tavoitettiin yli 600 nuorta ja ohjausammattilaista. Numeeriset tavoitteet siis täyttyivät hyvin ja kohderyhmän tavoittaminen oli suhteellisen helppoa oppilaitosrakenteiden sisällä ja ryhmäkokojen ollessa isoja. Ohjaus- ja opetusammattilaiset tavoitettiin parhaiten hankkeen järjestämissä yleisötilaisuuksissa, jotka keräsivät hyvin osallistujia.

5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksessa hyödynnettiin?
Esedu:

Hankkeelle asetetut numeraaliset indikaattorit on helppo toteuttaa oppilaitostoiminnassa opiskelijaryhmien ollessa isoja. Enemmänkin haastetta tuo yhden ihmisen mahdollisuus järjestää toiminnallisia kokonaisuuksia useassa eri yksikössä. Tähän hyvä keino oli yhteistyö muiden hankkeiden sekä Esedun kanssa. Oppilaitoksen isoja linjoja on vaikea muuttaa yhden hankkeen voimin ja työelämätreenien juurruttaminen oli haastavaa.

Ryhmäyttävä toiminta sen sijaan lähti hyvin käyntiin ja siitä tuli läpi lukuvuoden järjestämistoiveita. Nuorisotyötä on aina hankalaa mitata indikaattoreilla ja seuranta tiedoilla, keskiössä tulisi kuitenkin olla opiskelijoiden hyvinvointi. Lisäksi kahden vuoden hankeaika on lyhyt, varsinkin kun korona sotki sitä yhden vuoden ajan.

Samiedu:

Mittarina hankkeessa toimi Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet- sekä Työelämässä toimiminen –kurssien opiskelijapalaute, jota kerättiin sekä lähi- että verkko-ohjauksesta. Osa palautteista kerättiin ESR-lomakkeelle, mutta varsinainen kursseista saatu palaute kirjautui verkko-oppimisympäristöön.

Palaute Työelämässä toimimisen kurssista oli myönteistä: kurssia pidettiin selkeänä ja tärkeänä. Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet kurssista palaute oli ristiriitaista. Monen mielestä kurssi oli aluksi sekava ja liian laaja. Palautteen pohjalta kurssia muutettiin ja opiskelijat kokivat muuttamisen pääsääntöisesti positiivisena. Myös Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet-kurssin työnhakutehtävät on nähty tärkeinä ja moni on kokeillut uusia tapoja esitellä itseään ja luoda uusia verkostoja työelämän kanssa.

Mikkelin seutukirjasto:

Kirjaston osalta numeeriset tavoitteet eivät sinänsä olleet oleellisia. Tavoite oli ylipäätään saada toteutettua opiskelijavierailuja erityisesti Esedun kanssa ja näitä ehdittiinkin pilotoida jonkin verran ennen koronapandemiaa. Valitettavasti tämä kehittämistyö ja harjoitteiden käytännön pilotointi ei täysin ollut mahdollista enää koronan myötä. Näistä olisi saatu laadullista palautetta ja kokemusta, joka olisi ilman muuta ollut hyödyllinen indikaattori toimenpiteiden onnistumiselle. Pilotteja ehdittiin kuitenkin jonkin verran tehdä ja sinänsä hankkeelle suunnitellut numeeriset tavoitteet ehtivät toteutua hyvin.

Xamk:

Numeeriset tavoitteet kuten osallistujien määrä toki indikoi jossain määrin hankkeen valmennuspilottien laajuutta, mutta itse pilottien onnistumisesta ja laadusta ei juuri voi päätellä näiden määrien perusteella mitään. Tämän vuoksi toteutuksessa hyödynnettiin laajasti osallistujilta kerättyä laadullista palautetta kyselyiden ja keskustelujen muodossa. Hankkeen työelämävalmennuspilotteihin osallistuneita nuoria myös haastateltiin heidän kokemuksistaan osana erään yamk-opiskelijan opinnäytetyötä. Näitä laadullisia palautteita käytiin pääpiirteittäin läpi myös hankkeen ohjausryhmän kokouksissa ja ne olivat ensiarvoisen tärkeitä hankkeen lopputuotoksena syntyneiden valmennusmallien muodostamisessa.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?
Esedu:

Hankkeessa saatiin monipuolisesti ajantasaista tietoa nuorten työelämävalmiuksista. Lisäksi hankkeen toiminnallisella sisällöllä pyrittiin tukemaan myös nepsy-haasteisia opiskelijoita ja pyrittiin vastaamaan heidän tarpeisiinsa. Näin ollen oppilaitoksen henkilöstön osaaminen erityistarpeisten opiskelijoiden huomioimisessa lisääntyi ja he saivat konkreettisia työkaluja omaan työhönsä.

Samiedu:

Hankkeen järjestämät koulutuspäivät ja projektiryhmän tapaamiset olivat kehittäviä. Niissä nousi uusia näkökulmia urasuunnitteluun ja tulevaisuuden työelämään. Yhteistyöstä saimme runsaasti tietoa materiaalin luomiseen, tulevaisuusajatteluun ja uraohjauksen antamiseen organisaatiossamme.

Hanke loi uusia verkostoja ja lisäsi yhteistyötä urasuunnittelussa ja työelämätaidoissa oppilaitoksen ja elinkeinoelämän välillä. Organisaation sisällä olimme luomassa yhdessä muiden ohjaushankkeiden kanssa uusia käytänteitä opiskelijoiden ohjaamiseen urasuunnittelun kannalta. Konkreettisena saavutuksena oli ohjauksen iltapäivät, joita alettiin järjestää noin neljä kertaa vuodessa.

Hanke lisäsi yhteistyötä organisaatiossa toimivien ohjaajien välillä, mm. opettajien ja projektityöntekijöiden yhteistyö kasvoi.

Mikkelin seutukirjasto:

Hanke avasi uusia katsantokantoja kirjaston ja oppilaitosten yhteistyöhön sekä nuorten opetus- ja palvelumallien kehittämiseen sekä erityisesti kirjaston mahdolliseen rooliin nuorten työelämätaitojen vahvistamisessa.

Xamk:

Hanke toi uusia näkökulmia työelämätaitoihin ja niiden ohjaukseen osana korkeakouluopintoja. Hankkeen myötä syntyi uudenlaisia toimintamalleja sekä uutta sisältöä ja menetelmiä opetuksen ja ohjauksen käyttöön. Hanke osaltaan vahvisti myös Xamkin ja hankkeen osatoteuttajina olleiden organisaatioiden välistä yhteistyötä.

6.2 Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?
Esedu:

Työelämätreeneissä joidenkin ryhmien kohdalla havaittiin, että ryhmä ei ole vielä tarpeeksi toimiva tämän tyyppisiin harjoitteisiin. Näiden ryhmien kanssa olisi hyvä aloittaa toiminta ryhmäyttämällä heitä ensin niin, että se on asetettu päällimmäiseksi tavoitteeksi. Tämän jälkeen voitaisiin siirtyä työelämätreenien harjoitteisiin. Toisissa ryhmissä ryhmäytyminen oli jo tapahtunut ja ryhmät olivat hyvin avoimia ja toimivia. Palautteissa nämä ryhmät nostivatkin yhteistyön ja turvallisuuden ykkösasiaksi.

Työelämätreenien sijoittaminen työjärjestyksiin ei ollut helppoa. Opintotarjonnan laatijalle nämä ylimääräisiksi koetut tunnit olivat haasteellisia sijoitettavia. Ajallisesti ne sijoittuivat useimmiten iltapäivälle. Keskittyminen oli toisinaan haastavaa ja toiminnalliset harjoitteet tuntuivat uuvuttavilta.

Maaliskuussa 2020 iskenyt korona-pandemia vaikeutti hanketta paljon. Esedun siirtyessä toistuvasti pitkiksikin ajoiksi etäopetukseen, jouduttiin sovittuja ryhmätapaamisia perumaan. Joitakin toimintoja pystyttiin toteuttamaan teamsissä, mutta kokonaista työelämätreenien siirtoa teamsin välityksellä ei koettu järkeväksi, koska työelämätreenit on suunniteltu toiminnallisiksi ja vuorovaikutteiseksi kontaktissa tapahtuvaksi.

Lisäksi isommat tapahtumat jouduttiin perumaan. Näitä olisivat olleet Tulevaisuusleiri-tapahtuma sekä CV kuvaus opsikelijoille.

Samiedu:

Ensimmäisenä vuonna toinen projektityöntekijöistä ei pystynyt suunnitellun mukaisesti tekemään hanketyötä ja sen vuoksi projektityöntekijä vaihtui elokuussa 2020. Tämän ansiosta hanke saatiin toteutettua suunnitellusti, sillä uusi työntekijä pystyi paneutumaan tehtäviin suunnitelman mukaisesti. Haasteena oli, että uusi projektityöntekijä ei nähnyt kertaakaan kasvokkain muita hankkeen toteuttajia eikä päässyt osallistumaan täysipainoisesti projektiryhmän tapaamisiin, vaan kaikki kontaktit olivat Teams:n välityksellä verkossa.

Iso haaste oli Covid19-virus, jonka aiheutti rajoituksia lähiopetukseen ja tapahtumien järjestämiseen. Opiskelijoiden ohjaus kuitenkin onnistui melko hyvin Teams:n ja verkkokurssien välityksellä, mutta sitä ei voi verrata laadultaan lähiohjaukseen.

Mikkelin seutukirjasto:

Toteutunut riski (ennakoimaton) oli koronapandemia, joka esti oppilaitosvierailut ja fyysisissä tiloissa järjestettävät ohjauspilotit.

Xamk:

Hankkeen toteutuksessa ei juuri toteutunut riskejä lukuun ottamatta Covid-19 aiheuttamia haasteita toiminnan ja valmennuspilottien järjestämisessä. Olosuhteisiin nähden nämä haasteet onnistuttiin kuitenkin ratkaisemaan hyvin (mm. järjestämällä valmennustoimintaa etäyhteyksien kautta yms.).

6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?
Hankkeen ohjausryhmä muodostui osatoteuttajien, rahoittajan että nuorisotyön kentän edustajista ja mukana oli sekä ohjauksen rakenteista vastaavia johtotason henkilöitä että käytännössä ohjaustyötä toteuttavia henkilöitä kuten opettajia. Lisäksi ohjausryhmässä oli mukana opiskelijaedustus Xamkista. Ohjausryhmä kokoontui puolen vuoden välein (hankkeen alkuvaiheessa kokoontumisia oli tätäkin tiiviimmin) ja kävi läpi hankkeen toteutusta niin talouden, indikaattorilukujen kuin suunniteltujen toimenpiteidenkin osalta. Ohjausryhmässä käydyt keskustelut ohjasivat hankkeen tekemiä valintoja ja toimintaa, mikä oli erittäin arvokasta.

Ohjausryhmä näki hankkeen kokonaisuutena erittäin onnistuneena ja koki tuotettujen sisältöjen ja materiaalien vastaavan erinomaisen hyvin nuorten työelämätaitoihin liittyviin ohjaustarpeisiin. Hankkeen tuottamat sisällöt on onnistuttu muotoilemaan niin, että ne ovat nuoria kiinnostavia, helposti ohjaustyöhön käyttöön otettavia oppilaitos- tai muissa ympäristöissä sekä teemoiltaan keskeisiin ohjaushaasteisiin kuten työllistymistaitoihin ja tulevaisuuslähtöiseen ajatteluun vastaavia. Jatkoajatuksena hankkeelle ohjausryhmä nosti esiin tuotettujen sisältöjen ja materiaalien hyödyntämisen myös ympäristöissä, jotka ovat hankkeen kohderyhmänä sivuroolissa kuten TE-palveluiden, ohjaamojen ja etsivän nuorisotyön asiakkaat.

6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?
Esedu:

Kokeilu osoitti, että opiskelijoilla on tarvetta tunnistaa omia vahvuuksiaan ja osaamistaan, opetella tiimi- ja työelämätaitoja sekä harjoitella työnhakemista yhteisöllisesti ja turvallisessa ryhmässä. Entisten opiskelijoiden uratarinat ovat suositeltavia ja ne tulee järjestää ryhmäkohtaisina ja vuorovaikutukseen perustuvina tilaisuuksina. Koulutusalojen omat rekrytapahtumat tuovat työnantajat ja opiskelijat yhteen, tarjoavat mahdollisuuden tutustua ja verkostoitua sekä madaltavat kynnystä työnhakuun. Opiskelijoiden antama palaute työelämätreenistä ja rekrytapahtumista oli pääsääntöisesti myönteistä. Työnantajat tekivät mielellään yhteistyötä opiskelijoiden työnhakutaitojen sparraamisessa.

Jatkossa suosittelemme työelämätreenejä kaikille opiskelijoille. Tavoitteena ei välttämättä tarvitse olla työllistymisen suoranainen edistäminen, vaan oppimiseen ja omiin visioihin innostaminen, työelämän taitojen vahvistaminen itsetuntemuksen avulla ja opiskelijan voimavarataitojen lisääminen työelämää varten. Sisällöt kannattaa räätälöidä ryhmää vastaaviksi, aloittavien opiskelijoiden kanssa on hyvä keskittyä ryhmäytymiseen ja oman osaamisen tunnistamiseen, valmistuvien kanssa konkreettisiin työnhaun taitoihin.
Opiskelijoiden antama palaute työelämätreeneistä oli pääsääntöisesti myönteistä. Tunnit olivat toteutukseltaan ja sisällöltään sopivan erilaisia verrattuna muuhun opetukseen, ja se oli mukavaa vaihtelua. Asioiden opiskelu toiminnallisten harjoitteiden ja positiivisuuden kautta koettiin merkityksellisenä ja hyvänä tapana oppia. Opiskelijoiden antaman palautteen mukaan oli mukavaa päästä oppimaan vähän toisella tavalla. Opiskelukavereista opittiin paljon uusia asioita ja ryhmähenki parani. Osalle myös asiat jäävät toiminnallisuuden avulla paremmin mieleen.

Työnhaun termistön tunteminen parantui ja moni koki osaavansa nyt tunnistaa vahvuutensa paremmin. Erityisesti hissipuheen tekeminen ja harjoittelu koettiin tarpeellisena, vaikka se oli suurimmalle osalle vieras asia ennen työelämätreenejä. Osa opiskelijoista ilmaisi olevansa jo taitavia työnhaussa ja heiltä tuli palautetta, että tällaisia treenejä ei tarvita. Omien vahvuuksien tunnistamista ei nähty tarpeellisena. Osa taas oli hyvinkin tyytyväisiä sisältöihin.

Uratarinansa pienryhmissä kertoneet entiset opiskelijat saivat hyvää palautetta vierailuistaan. Aiemmin valmistuneiden opiskelijoiden kertomat elämänmakuiset tarinat omien opintojen aikaisista ala- ja ylämäistä sekä työelämän toiveet ja odotukset alan opiskelijoita kohtaan kuultiin ja otettiin vastaan aivan erilaisella mielenkiinnolla ja uskottavuudella kuin opettajien kertomana.

Ryhmäyttävä toiminta on saanut paljon positiivista palautetta. Opiskelijat ovat pitäneet tavasta olla ”rennommin” opiskelukavereidensa kanssa, yhdessä toimimisesta ja toiminnallisista harjoitteista. Päivät on pyritty luomaan turvallisiksi, rennoiksi ja ikään kuin hengähtämishetkiksi normaalista opiskeluarjesta ja siinä samalla on opittu tuntemaan toisia uudella tavalla. Kaikkien harjoitteiden tavoitteena ja pohjana on positiivinen vahvistaminen ja omien vahvuuksien tunnistaminen.

Samiedu:

Pilottiryhmiltä kerättiin kurssien aikana suullista palautetta ja kurssien päättyessä kirjallista palautetta. Kohderyhmä koki kurssien lisäävän osaamista työnhakutaidoissa ja työelämän pelisäännöissä. Moni näki tärkeänä selvittää oma asema työmarkkinoilla, tutustua omaan substanssialaan ja sen vaatimuksiin. Opiskelijat kiittivät erityisesti työnhakuasiakirjoista ohjaajilta saamiansa neuvoja ja palautetta. Yleensä jatko-opintoihin tutustumista pidettiin hyödyllisenä. Useat opiskelijat kokivat oman tuotoksen (tuotteen tai palvelun) esittelyn hyvänä asiana työnhaun ja oman osaamisen näyttämisen kannalta

Mikkelin seutukirjasto:

Tehdyistä piloteista, järjestetyistä koulutuksista ja julkaistuista materiaaleista on saatu hyvää palautetta. Kohderyhmä on kokenut käytetyt menetelmät ja valikoidut sisällöt hyödyllisinä ja tietoisuus kirjastosta sekä kirjaston roolista ja palveluista on lisääntynyt. Myös oppilaitokset ja opettajat ovat kokeneet yhteistyön hyvänä, vaikka sen käytännön toteutukselle nähdäänkin joitakin haasteita (mm. lukujärjestyksiin liittyvät haasteet). Lähtökohtaisesti opettajat kuitenkin suhtautuvat kirjaston kanssa tehtävään yhteistyöhön positiivisesti.

Xamk:

Hankkeen aikana kohderyhmältä kerättiin laadullista palautetta monin eri menetelmin ja tavoin. Pääsääntöisesti hankkeen piloteissa käsitellyt työelämäosaamisen ja yleisesti työelämän ja urasuunnittelun teemat koettiin ajankohtaisiksi, tärkeiksi ja niihin liittyen tunnistettiin usein puutteita tarjolla olevassa ohjauksessa sekä nuorten että ohjausammattilaisten puolelta. Pääsääntöisesti hankkeen toteuttamat valmennuspilotit koettiin hyvinä ja keräsivät hyvää palautetta mm. valittujen ohjausmenetelmien osalta. Näiden valmennuspilottien tuloksena syntynyt valmennus- ja ohjausmateriaali on niin ikään kerännyt hyvää palautetta ja herättänyt laajaa kiinnostusta ohjaus- ja opetushenkilöstössä niin hankkeen osatoteuttajaorganisaatioissa kuin niiden ulkopuolellakin.

7 Horisontaaliset tavoitteet

7.1 Sukupuolten tasa-arvo

	Kyllä	Ei	Perustelu
Sukupuolinäkökulma huomioitiin hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)	x		Uusille urille hankkeessa huomioitiin sukupuolinäkökulmaa siten, että kaikki hankkeen toimenpiteet olivat lähtökohtaisesti suunnattu niin miehille kuin naisillekin. Hankkeen valmennuksia myös pilotoitiin niin, että mukana oli ryhmiä sekä tilastollisesti miesvaltaisilta aloilta (esimerkiksi autoala, insinöörit) sekä naisvaltaisilta aloilta (esimerkiksi terveysala ja sosionomit). Näin hankkeen tuloksena syntyneisiin valmennusmalleihin sekä -menetelmiin saatiin kehitysvaiheessa näkökulmaa ja palautetta sekä mies- että naisopiskelijoilta. Toisaalta valmennuksissa huomioitiin myös sukupuolisensitiivisyys eikä esimerkiksi uraohjausharjoitteissa tehty mitään sukupuoleen perustuvia olettamia. Hankkeen työelämätaitoja vahvistavat valmennusmenetelmät on kehitetty oppilaitosympäristöihin käytettäväksi ja niissä ne soveltuvat lähtökohtaisesti kenen tahansa työelämätaitojen ohjaukseen, sukupuolesta riippumatta.
Hankkeessa tehtiin toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta	x		Useissa kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa on tod ettu, että koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jäämisen riski on erityisen suuri nuorilla miehillä. OECD:n uusimman tutkimuksen mukaan nuorten miesten syrjäytyminen on Suomessa huolestuttavan suurta myös kansainvälisissä vertailuissa. Suomessa yli viidennes 20-24-vuotiaista nuorista miehistä on koulutuksen ja työelämän ulkopuolella ja määrä on lähes kaksinkertaistunut 10 vuodessa. Nuorten alle 25-vuotiaiden naisten osalta syrjäytymisen kasvu on ollut maltillisempaa ja alle OECD:n keskiarvon, mutta silti 20-24-vuotiaista nuorista

	Kyllä	Ei	Perustelu
			naisista yli 15 % on koulutuksen ulkopuolella ja työttömänä. Myös Etelä-Savossa nuorten miesten työttömyysaste on suurempi verrattuna naisiin, joten hankkeessa keskitytään nuorten miesten työllistymisen edistämiseen ja tunnistetaan ne alat, joilta työllistyminen on haasteellista.
Hankkeen päätavoite oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen		x	Tämä on tärkeä tavoite sinänsä, mutta ei tämän hankkeen päätavoite.

7.2 Kestävä kehitys

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			
Luonnonvarojen käytön kestävyys	3	2	Hankkeen aikana on käytetty ekologisesti kestäviä materiaaleja aina, kun siihen on ollut mahdollisuus.
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	2	2	Alueellinen hanke, jonka toiminnassa hyödynnettiin runsaasti etäyhteyksiä.
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	0	0	
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasut)	0	0	
Natura 2000 -ohjelman kohteet	0	0	
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	0	0	
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	0	0	
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	7	7	Hankkeessa on pyritty edistämään syrjäytymisvaarassa olevien nuorten opiskelu- ja työelämävalmiuksia, joten sen välilliset ja välittömät vaikutukset elinkeinorakenteeseen ovat merkittäviä. Lisäksi hankkeessa on kehitetty työelämätaitojen ohjausmalleja, jotka ovat juurtuneet pysyviksi käytännöiksi ja pitkässä juoksussa vaikuttavat näin ollen välillisesti myös paikallisen työvoiman osaamistilanteeseen.
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	0	0	
Liikkuminen ja logistiikka	3	3	Hankkeen toiminnassa hyödynnetty runsaasti etäyhteyksiä.
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvointi	10	10	Hankkeeen toiminta on parantanut jo välittömästi hankkeen aikana että välillisesti toimintatapojen muutoksen kautta opiskelijoita ja heidän osallisuuttaan, työllistymistään ja tiedon saamistaan.
Tasa-arvon edistäminen	0	0	
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	0	0	
Kulttuuriympäristö	0	0	
Ympäristöosaaminen	0	0	

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

Esedu:

Hanketta markkinointiin lähinnä Esedun sisällä. Projektiasiantuntija kävi kertomassa hankkeesta eri sidosryhmissä sekä suoraan opiskelijoille.

Samiedu:

Hankkeesta on kuvaus Samiedun kotisivuilla. Ensimmäisenä vuonna hanketta esiteltiin Savonlinnan seudun TE-keskukselle ja kolmannelle sektorille. Samiedun osuudesta tuotettiin hankkeen omalle sivulle muutama blogiteksti.

Kohderyhmänä olivat Samiedun opiskelijat, joten tiedottaminen painottui oppilaitoksen sisälle. Organisaatiossa järjestetyissä henkilöstöfoorumeissa hanketta esiteltiin omalle henkilökunnalle. Myös sähköpostiviestintää käytettiin informoinnissa. Pilottiryhmille kerrottiin hankkeesta ja sen tavoitteista kurssien alussa ja painotettiin palautteiden merkitystä.

Samiedu oli mukana suunnittelemassa päätöswebinaaria Matkalla tulevaisuuden työelämään projektiryhmässä. Tapahtumasta tiedotettiin sähköpostilla ja saadut palautteet olivat hyvät.

Xamk:

Hankkeessa syntyi 14 artikkelijulkaisua Xamkin omiin Next ja Read-verkkojulkaisuihin. Lisäksi hankkeessa julkaistiin eteläsavolaisten nuorten osaamisidentiteettiä käsittelevä Mahti-kirjajulkaisu. Hankkeen yleisötapahtumista kirjoitettiin 5 sanomalehtiartikkelia. Yleisötapahtumat keräsivät myös sadoittain yleisöä.

Hankkeen materiaalia on painatettu ja jaettu erityisesti Etelä-Savon alueella. Hanke on myös näkyvillä Xamkin nettisivuilla.

8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)
Esedu:

Toiminnallinen työelämätreeni toteutettiin Opetushallituksen rahoittaman Amis osaa-hankkeen sekä Euroopan Sosiaalirahaston rahoittamien Ammattiin! ja Uusille urille-hankkeiden yhteistyönä. Työparityöskentely on havaittu hyväksi tavaksi tehdä työelämätreenejä. Työparin kanssa työskentely on sujuvampaa ja opiskelijoille miellyttävämpää. Tarvittaessa työparista toinen pystyy antamaan opiskelijalle henkilökohtaisempaa ohjausta.

Tietotekniikan opiskelijoiden kanssa työelämätreenejä toteuttamassa oli myös Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Digivoimaa-hanke. Hankkeen työntekijät ohjaisivat opiskelijoita sähköisen CV:n tekemisessä. Digivoimaa-hanke piti kokeilua hyvänä ja tarpeellisena ja tämän tyyppistä yhteistyötä kannattaa jatkaa.

Samiedu:

Heti hankkeen alussa tehtiin yhteistyötä Ammattiin!-hankkeen (hankekoodi S20913) kanssa. Hankkeesta saatiin tukea Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet-kurssin materiaalin tuottamiseen. Samiedun uraohjausta ja siihen liittyvää uraohjausmallia kehitettiin yhteistyössä seuraavien hankkeiden kanssa:
- Tuumasta töihin (hankekoodi S21472)
- Kasvunpolku työhön (hankekoodi S21706)
- Kotokaruselli (hankekoodi S21412)
- Älykäs ohjaus (hankekoodi S21743)
- Seutu- Aiko 2 Työllistymisen tukeminen –hanke.

Xamk:

1. DIGILLÄ DUUNIIN (S20903): Etelä-Savo, Juvenia. Hankkeen tavoitteena on parantaa työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten työllisyyttä. Hankkeessa kehitetään nuorten työllisyyspalveluja ja niiden saavutettavuutta erityisesti syrjäseudulla asuvien nuorten näkökulmasta. Hankkeessa selvitetään, kehitetään ja pilotoidaan nuorten työpajojen, yksilö- ja ryhmävalmennuksen sekä yrittäjyysvalmennuksen monipuolisia toimintamuotoja hyödyntäen erilaisia, jo kehitettyjä digitaalisia sovelluksia. Lisäksi hankkeessa toteutetaan nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen liittyviä toimenpiteitä.

UUSILLE URILLE -nuorten työelämätaitojen vahvistaminen -hankkeessa hyödynnetään Digillä Duuniin-hankkeen yhteistyöverkostoja nuorten tavoittamisessa sekä sovelletaan hankkeessa kehitettyjä digitaalisen ohjauksen työtapoja.

2. OSKE-osaamisen kehittämisen pajat (S21051): Etelä-Savo, Etelä-Savon Koulutus Oy. Hankkeen tavoitteena on kehittää seinätöntä työpajatoimintaa ja siten nostaa nuorten aktivointi- ja työllisyysastetta, vähentää nuorisotyöttömyyttä ja edistää alueen kilpailukykyä.

UUSILLE urille -nuorten työelämätaitojen vahvistaminen -hankkeessa hyödynnetään OSKE-hankkeen yhteistyöverkostoja sekä hankkeen kokemuksia nuorten työllistämisen edistämisestä ammattitaidon vahvistamisen osalta. Hanke tehostaa osaltaan OSKE-hankkeen toimenpiteitä tuomalla työelämätaitojen valmennusosaamista ja metodeja nuorten työllistymisen tueksi.

3. Jatkoväylä- sujuvasti ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun (S20813): ESR, XAMK (kansallinen hanke). Hankkeen tavoitteena on luoda, pilotoida/kokeilla ja yhtenäistää valtakunnallisia, alueiden rajat ylittäviä, koulutuksen järjestäjien yhteistyöhön perustuvia, ammatilliselta toiselta asteelta ammattikorkeakouluun tapahtuvan siirtymävaiheen toimintamalleja ja pedagogisia ratkaisuja-

UUSILLE URILLE - Nuorten työelämätaitojen vahvistaminen -hanke hyödyntää Jatkoväylää-hankkeen kokemuksia eri koulusasteiden välisestä yhteistyöstä ja nuorten jatkokoulutukseen siirtymisen tukemisen malleista.

4. Ammattiin! -hankkeen tavoitteena on tuottaa Etelä-Savon maakunnassa entistä laadukkaampaa ja työelämälähtöistä ammatillista koulutusta sekä tukea opettajien ammattitaitoa alati muuttuvassa toimintaympäristössä ammatillisen koulutuksen reformin viitoittamalla tiellä

UUSILLE URILLE - Nuorten työelämätaitojen vahvistaminen -hanke hyödyntää Ammattiin!-hankkeen kokemuksia nuorten ohjauksen kehittämisestä.

9 Aineiston säilytys

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot.
Xamk:
- Hankkeen aineisto (muu kuin taloushallinnon aineisto) tallennetaan ja arkistoidaan tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti Dynasty-asianhallintajärjestelmään
- Kirjanpitoaineisto, osto- ja matkalaskut sekä myyntilaskut käsitellään hankkeen aikana toimintokohtaisissa järjestelmissä ja arkistoidaan Visman Archive –järjestelmään
- Niiltä osin kuin asiakirjoja ei ole tallennettu järjestelmiin, arkistoidaan ohjelmakauden 2014-2020 hankkeiden asiakirjat paperisina
- ESR-hankkeiden henkilötietoja sisältävät ESR-lomakkeet (Tietosuoja-asetus (EU 679/2016) säilytetään lukollisissa tiloissa päätearkistossa, Mikkelin kampus, MB0007-011 Patteristonkatu 2, Mikkeli
- Hankkeen aikana: Vastuuhenkilö, Jussi Ronkainen, tutkimusjohtaja, Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy, Patteristonkatu 2, 50100 Mikkeli s-posti: jussi.ronkainen@xamk.fi, puh. 0503124983
- Hankkeen päätyttyä: Vastuuhenkilö, Tuula Haapiainen suunnittelija, Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy, päätearkisto Mikpoli, Patteristonkatu 2, 50100 Mikkeli. s-posti: tuula.haapiainen@xamk.fi, puh. 040-8420585

Esedu:

Hankkeen aineisto löytyy Esedun omasta onedrive tiedostosta Opiskelijahyvinvointi-kansiosta. Yhteyshenkilönä toimii koulutuspäällikkö Marja Teräväinen p. 0447115700.

Samiedu:

Samiedun aineisto on Samiedun Moodlessa ja osittain OneDrivessa, Itä-Savon koulutuskuntayhtymä, Pohjolankatu 4-6, 57200 Savonlinna. Yhteyshenkilö Irma Nuutinen. Materiaalia on jaettu Avointen oppimateriaalien kirjastoon. Linkki: https://aoe.fi/#/etusivu

Mikkelin seutukirjasto:

Kirjaston yhteyshenkilönä toimii Katja Valjakka (katja.valjakka@sivistys.mikkeli.fi, 0447942462)

10 Liitteet ja allekirjoitus

Liitteet
Mikkelin seutukirjasto -loppuraportti (Uusille urille)
Sanat ja kuvat eteläsavolaisen nuoren osaamisidentiteetistä
Matkalla tulevaisuuden työelämään juliste
Matkalla tulevaisuuden työelämään postikortti
Matkalla tulevaisuuden työelämään uraohjaajan opas
Uusille urille hankejuliste

Tuensaaja vakuuttaa tässä loppuraportissa ja sen taustalomakkeissa antamansa tiedot oikeiksi.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

24.8.2021 Haapala Anu Marja Anneli
Tutkimusjohtaja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti